

FAK3102 Energi och geopolitik

7,5 hp

Energy and Geopolitics

När kurs inte längre ges har student möjlighet att examineras under ytterligare två läsår.

Fastställande

Kursplan för FAK3102 gäller från och med HT09

Betygsskala

Utbildningsnivå

Forskarnivå

Särskild behörighet

Kursen vänder sig till forskarstuderande såväl inom naturvetenskaplig som inom samhällsvetenskaplig fakultet. Vår målgrupp finns dels inom KTH, t.ex. doktorander i energi- och infrastrukturteknik, dels vid andra lärosäten, till exempel Utrikespolitiska institutet och Linköpings Universitets avdelning för energisystem.

Undervisningsspråk

Undervisningsspråk anges i kurstillfällesinformationen i kurs- och programkatalogen.

Lärandemål

Efter genomgången kurs ska studenterna:

- kunna redogöra för de komplexa sambanden mellan energiförsörjning och politik i ett globalt och historiskt perspektiv
- känna till och kunna använda de teoretiska begrepp som presenteras i kursen
- kunna sätta in dagsaktuella händelser på energiområdet i ett geopolitiskt och historiskt perspektiv.
- kunna analysera komplexa händelseförlopp inom energiområdet över tid
- ha tillägnat sig ett kritiskt förhållningssätt

Kursinnehåll

Energifrågor har under senare år kommit att spela en allt större roll i global politik. Ytterst få länder har idag möjlighet att säkra sina energibehov på inhemsk basis, istället har långtgående beroenden utvecklats. En omfattande internationell handel med energiråvaror tog sin början redan på 1800-talet, men har ökat exponentiellt sedan andra hälften av 1900-talet. Energihandeln har rört allt från träflis, torv och etanol till kol, olja, gas och uran. Den internationella handeln har utvecklats parallellt med framväxten av såväl nya radikala energiteknologier (kärnkraft, storskalig vattenkraft, gaskraftverk, kraftvärme osv.) som stora ledningsbundna energisystem för transport och distribution av energi (i form av elektricitet, värme, gas och olja). Samtidigt har energipolitiken i allt högre grad vävts samman med andra politikområden som miljöpolitik, forsknings- och innovationspolitik och utrikespolitik, vilket gör det svårare att förstå utvecklingen på energiområdet.

Denna kurs syftar till att ge en både djup och bred förståelse för energiförsörjningen i ett geopolitiskt och historiskt rotat perspektiv. Kursen fokuserar bl.a. på följande teman:

- Internationella beroenden: gas, olja, el, uran
- Transnationella sårbarheter
- Energi och nationell identitet i globalt perspektiv
- Energi och geopolitik under kalla kriget
- Internationella energikriser – nu och förr
- Energipolitikens globalisering och EU som ny energipolitisk aktör
- Rysslands roll
- Energisystemens cybernetisering
- Elsektorns avreglering
- Från nationella till globala innovationssystem på energiområdet
- Kärnbränslecykeln som kritisk infrastruktur
- Energi och internationell terrorism

Kursupplägg

Kursen kommer att bestå av 12 kurstillfällen uppdelat på 9 föreläsningar och 3 seminarier. Till varje tillfälle hör en grupp litteratur bestående av dels nationellt/internationellt erkända arbeten på området, dels ny litteratur som speglar forskningens senaste utveckling. Studenterna förutsätts ha läst den föreslagna litteraturen inför varje seminarietillfälle. Studenterna ska skriva en kortare inlämningsuppgift till 6 av föreläsningarna, och något längre uppgifter till de tre seminarierna. En av dessa uppgifter kommer att vara ett grupparbete. Litteraturens omfattning uppgår till ca 800-1000 sidor.

Kurslitteratur

Kurslitteraturen består huvudsakligen av artiklar sammanställda i ett kurskompendium.

Examination

Examinator beslutar, baserat på rekommendation från KTH:s handläggare av stöd till studenter med funktionsnedsättning, om eventuell anpassad examination för studenter med dokumenterad, varaktig funktionsnedsättning.

Examinator får medge annan examinationsform vid omexamination av enstaka studenter.

Övriga krav för slutbetyg

För godkänt krävs 80 % närvaro samt godkända inlämningsuppgifter (sex kortare uppgifter samt tre lite längre, kopplade till seminarierna).

Betygsättningen sker utifrån inlämningsuppgifterna och baseras på studentens uppvisade förmåga att:

- redogöra för de komplexa sambanden mellan energiförsörjning och politik i ett globalt och historiskt perspektiv
- använda de teoretiska begrepp som presenteras i kursen
- sätta in dagsaktuella händelser på energiområdet i ett geopolitiskt och historiskt perspektiv.
- analysera komplexa händelseförlopp inom energiområdet över tid
- inta ett kritiskt förhållningssätt

Etiskt förhållningssätt

- Vid grupparbete har alla i gruppen ansvar för gruppens arbete.
- Vid examination ska varje student ärligt redovisa hjälp som erhållits och källor som använts.

- Vid muntlig examination ska varje student kunna redogöra för hela uppgiften och hela lösningen.